

Mary Somerville, la reina de les ciències del segle XIX (1780 – 1872, Escòcia)

Mary Somerville va ser una matemàtica, astrònoma i científica autodidacta. Va néixer el 1780 a Burntisland, Escòcia. Filla d'un oficial naval i de la seva segona esposa, era la cinquena de set fills, tres dels quals van morir molt joves. Als seus dos germans se'ls va donar una bona educació, però a les noies a penes se'ls va ensenyar a llegir, ja que els seus pares consideraven que no era important que sabessin escriure.

Als deu anys va anar durant un any a col·legi, i allà se li va despertar la passió per la lectura. Malgrat l'obstinació dels seus pares que volien que s'ensinistrés en les tasques domèstiques en una escola de senyoretas.

Als tretze anys, la família es va traslladar a Edimburg, on va continuar amb les seves classes per a completar la seva formació com a dama de classe alta. Va ser el seu professor de pintura, qui la va iniciar en l'estudi de les matemàtiques, en adonar-se de l'interès de la jove pels elements d'Euclides. A partir d'aquest moment es va dedicar amb gran interès a l'estudi de l'àlgebra en els llibres que li facilitava el tutor del seu germà encara que sense descuidar la seva vida social per a satisfer als seus pares, en una època en què les joves havien de centrar-se a aconseguir un bon marit que els proporcionés seguretat.

El 1804 es va casar, tenia 24 anys. El seu marit, Samuel Greig, era un oficial naval que no va arribar a comprendre la passió de la seva dona per les matemàtiques. Mary va quedar vídua al cap de tres anys, quan ja era mare de dos fills. Va entrar en contacte amb el matemàtic William Wallace, amb qui va col·laborar en la resolució d'alguns problemes, per la qual cosa va ser guardonada amb una medalla de plata.

El 1812 es va casar en segones núpcies amb William Somerville (inspector d'hospitals) que va comprendre i va donar suport al seu interès per la ciència, la qual cosa la va fer interessar-se per noves disciplines, com la llengua grega, la botànica o la geologia. Quatre anys després es van traslladar a Londres i això va fer que conegués destacats científics i que pogués entrar en contacte amb rellevants figures de la ciència europea.

El 1827 va traduir *La Mecànica Céleste* de Laplace, i no es va limitar a passar el text del francès a l'anglès, sinó que va donar una completa explicació de les bases matemàtiques utilitzades per Laplace, que en aquells dies encara no s'havien difós entre els científics de Gran Bretanya. La traducció del llibre va tenir un gran èxit de vendes, i va rebre nombrosos elogis.

Entre 1832 i 1833 va residir a París, on va estrènyer els seus llaços amb els científics francesos, i va treballar en el seu següent llibre, *La connexió de les ciències físiques*, publicat el 1834. La seva anàlisi de les perturbacions de l'òrbita d'Urà és l'origen de la recerca de l'astrònom John Couch Adams que el va portar al descobriment de Neptú en 1846.

Els problemes de salut del seu marit van portar al matrimoni a traslladar-se a viure en el sud d'Itàlia, a la recerca d'un clima millor. Va morir a Nàpols el 1872.